

CHORWACJA
Informacja o stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne

Powierzchnia:	56,6 tys.km ²
Ludność:	4,2 mln
Głowa państwa - prezydent	Kolinda Grabar-Kitarović
Premier	Andrej Plenković
Minister Gospodarki, Przedsiębiorczości i Rzemiosła	Darko Horvat
Wicepremier Minister Spraw Zagranicznych i Europejskich	Marija Pejčinović Burić
Ambasador Chorwacji w Polsce	Tomislav Vidošević
Ambasador RP w Chorwacji	Andrzej Jasionowski
Wybory parlamentarne	2020 r.

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne

	2015	2016	2017	2018	2019
PKB (w %)	1,6	2,9	2,9	2,8	2,8
Deficyt budżetowy (% PKB)	-5	-4,1	-2,6	0,2	0,4
Dług publiczny (% PKB)	87,2	84,2	81,9	79,4	78,0
Inflacja (w %)	-0,5	-1,1	1,2	1,7	1,5
Bezrobocie (w %)	16,5	13,1	11,6	9,7	7,6
Eksport mld EUR	11,6	12,3	16,45	14,7	-
Import mld EUR	18,8	19,7	21,2	23,8	-
Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w Chorwacji (mln EUR)	29.062	30.766	33.436	32.900	-
Inwestycje bezpośrednie chorwackie za granicą (mln EUR)	5.800,0	5.546,6	-	-	-

Źródło: Croatian Bureau of Statistics, Croatian National Bank, prognozy Chorwackiej Izby Gospodarczej, Agency for Investments and Competitiveness

1. Podstawowe informacje, sytuacja gospodarcza

Pod koniec 2014 r., po trwającej 6 lat recesji, chorwacka gospodarka powróciła na ścieżkę wzrostu i w latach 2015, 2016, 2017 i 2018 PKB wzrósł tu odpowiednio 1,6 i 2,9, 2,9 i 2,8 procent. Według prognozy Komisji Europejskiej w 2019 r. PKB Chorwacji wzrośnie również o 2,8 proc., a w roku 2019 również o 2,8 procent. Oznacza to, iż poziom PKB z przedkryzysowego 2008 r. został tu osiągnięty w roku 2016.

Chorwacja obecnie nie ma problemów z inflacją – spadek cen ropy naftowej i gazu ziemnego w połączeniu z konserwatywną polityką rządu i banku centralnego w ostatnich 2 latach sprawiły, że poziom średniorocznego wskaźnika wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych osiągał wartości ujemne. Problemem jest jednak relatywnie wysoki poziom zadłużenia sektora publicznego.

MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Chorwacja jest krajem, który tradycyjnie znacznie więcej importuje niż eksportuje, rekompensując tę nierównowagę znacznymi wpływami z turystyki. W latach 2009-2017 wskaźnik pokrycia importu eksportem wzrastał, osiągając w roku 2017 poziom 62,6%.

Podstawowe dane makroekonomiczne Chorwacji sytuują ten kraj w grupie najstabszych gospodarczo i najbardziej dotkniętych kryzysem ekonomicznym państw UE. Obserwowane tu w ostatnich latach tendencje i procesy ekonomiczne oraz polityka gospodarcza władz nie dają podstaw do prognozowania szybkiej poprawy sytuacji. Konsekwencją prowadzonej w ostatnich latach polityki monetarnej, prywatyzacyjnej czy inwestycyjnej jest m.in. daleko posunięta deindustrializacja kraju, znaczny wzrost zadłużenia zagranicznego, brak sprawnego systemu wspierania rodzimej przedsiębiorczości, nadmierne uzależnienie od sektora turystycznego. Słaba kondycja wielu sektorów chorwackiej gospodarki i niska zdolność konkurencyjna miejscowych producentów stwarza duże szanse dla eksporterów z innych krajów, także z Polski.

Łączna wartość inwestycji zagranicznych w Chorwacji w okresie od 1993 do 2017 r. wyniosła 32,90 mld euro, co pozwala zaliczyć Chorwację do grupy krajów europejskich o najwyższym poziomie inwestycji zagranicznych per capita. Znaczna część zainwestowanego kapitału to inwestycje w sektor pośrednictwa finansowego (banki, ubezpieczenia) – 24%, handel – 9,0%, sektor nieruchomości – 7,4%, transport, gospodarkę magazynową i telekomunikację – 6,1%. Relatywnie niewiele jest inwestycji typu greenfield, tworzących nowe miejsca pracy.

Krajami, które zainwestowały w Chorwacji najwięcej są: Holandia – 6,55 mld euro, Austria – 3,55 mld, Włochy – 3,31, Niemcy – 2,88 mld, Luksemburg – 2,29 mld, Węgry – 2,11 mld, Francja – 1,46 i Słowenia – 1,37 mld euro i Wielka Brytania – 1,13 mld. euro.

W kolejnych latach Chorwacja utrzyma dodatnie tempo wzrostu. Jego główną siłą napędową będzie konsumpcja gospodarstw domowych, wspierana przez stały wzrost dochodów. Oczekuje się, że utrzymujący się wzrost dochodów podatkowych utrzyma dodatnie saldo dochodów instytucji rządowych i samorządowych i w konsekwencji spadek wskaźnika zadłużenia.

2. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

W dniu 1 lipca 2013 r. Chorwacja została kolejnym członkiem Unii Europejskiej.

W mocy pozostają bilateralne umowy między Polską i Chorwacją, których nie obejmuje kompetencja Wspólnoty, w tym: Umowa o ochronie i popieraniu inwestycji z 1995 roku.

3. Wymiana handlowa z Polską w mln EUR

	2014	2015	2016	2017	Dynamika <u>2017</u> <u>2016</u>	2018	Dynamika <u>2018</u> <u>2017</u>	2019 (I-II)
Eksport	399,1	544,1	599,7	720,5	119	840,6	117	130,1
Import	103,1	167,9	175,5	173,0	96	174,9	101	25,9
Obroty	502,2	712,0	775,2	893,5	114	1 015,5	114	156,0
Saldo	296,0	376,2	424,2	547,5	-	665,8	-	104,1

Źródło: GUS

MINISTERSTWO PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

Rok 2018 był kolejnym, szóstym z rzędu rokiem wyraźnej dynamiki wzrostowej polskiego eksportu na rynek chorwacki. Według danych wstępnych GUS ubiegłoroczna stopa wzrostu eksportu do tego kraju wyniosła 17 procent, a w ciągu tych sześciu lat wartość polskiego eksportu wzrosła prawie trzykrotnie.

Według danych statystycznych za 2018 r. polski **eksport do Chorwacji** wyniósł 840,6 mln euro. Pozycjami dominującymi w eksporcie z Polski do Chorwacji w 2017 r. były meble (6,9%), papierosy (5,4%), podpaski higieniczne (2,6%), samochody osobowe (2,3%), mięso wołowe (2,2%), części samochodowe (2,2%) chleb i pieczywo cukiernicze (1,4%), mięso wieprzowe (1,2%).

Polski import z Chorwacji wg wstępnych danych statystycznych za 2018 r. wyniósł 174,9 mln euro. Pozycją od lat zdecydowanie dominującą w imporcie z Chorwacji są leki (11,3%). Dalsze miejsca zajmują sosy i przyprawy (6,2%), aparatura do odbioru telewizji (5,8%), artykuły z żeliwa i stali (2,7%), tapety (2,6%), pieczywo cukiernicze (2,4%), odzież (2,3%).

5. Inwestycje polskie w Chorwacji

Wartość polskich inwestycji w Chorwacji na koniec 2017r. wynosiła 185,7 mln EUR.

Najwięksi polscy inwestorzy w Chorwacji to spółka Globe Trade Centre S.A. (GTC) – inwestycje w 2 centra handlowe w Zagrzebiu i Osijeku, Press Glass S.A. – zakład produkcji szkła płaskiego i fasadowego (rozpoczęta w 2014 r. inwestycja typu greenfield o docelowej wartości 30 mln euro), OT Logistics S.A. – nabycie za 16 mln euro 22 proc. akcji firmy Luka Rijeka d.d. zarządzającej portem morskim w Rijece, Asseco S.A. - nabycie kilku chorwackich firm z branży informatycznej za łączną kwotę ponad 26 mln euro i włączenie ich do grupy Asseco SEE, która jest obecnie na tutejszym rynku liderem w sektorze oprogramowania i usług informatycznych dla sektora bankowego i telekomunikacyjnego. Największą polską inwestycją w branży turystycznej jest nabycie hotelu Lovran w nadmorskiej miejscowości Lovran przez POL-MOT Holding – 10 mln euro. Ponadto swoją sieć sprzedażową posiada tu firma Inter Cars, która zainwestowała w Chorwacji łącznie 12 mln euro, stając się największym dystrybutorem części samochodowych. Od 2013 r. sieć taką tworzy grupa CCC, a w roku 2014 polska spółka giełdowa LPP rozpoczęła budowę swojej sieci sklepów z odzieżą (m.in. marki „Reserved”, „Mohito”). Inwestycje na mniejszą skalę mają w Chorwacji także polskie firmy informatyczne Internet Group, Gemius i Veracomp oraz firmy inwestujące w obiekty i działalność turystyczną na wybrzeżu (pensjonaty, mariny, ośrodki nauki nurkowania).

W czerwcu 2018 r. należący do Enterprise Investors (EI) fundusz Polish Enterprise Fund VIII podpisał umowę na mocy której objął 100 proc. akcji firmy Studenac, położonej w Dalmacji sieci sklepów spożywczych.

Pod względem łącznego zaangażowania kapitałowego w Chorwacji **Polska zajmuje** obecnie odległą, **26 pozycję** i wyprzedza nas pod tym względem 17 państw UE. Warto jednak wziąć pod uwagę fakt, iż rozmaite praktyki finansowo-prawne stosowane przez inwestorów sprawiają, że „narodowość” inwestowanych kapitałów ulega pewnemu zatarciu i statystyki banków centralnych nie odzwierciedlają w sposób miarodajny kraju pochodzenia zainwestowanych środków. Polską inwestycją w rolnictwie jest utworzenie przez grupę Polskie Jagody spółki joint-venture Dar Blue, która założyła plantacje borówki wysokiej – wartość inwestycji 1,5 mln euro. Chorwackie statystyki bezpośrednich inwestycji zagranicznych nie obejmują transakcji nabycia wywodzącej się ze Słowenii, lecz nabytej od chorwackiego koncernu międzynarodowej sieci sklepów sportowych Intersport (w Chorwacji 37 placówek) przez polski fundusz Enterprise Investors – koszt nabycia 34,5 mln euro. Coraz bardziej popularne staje się również nabywanie domów i mieszkań wakacyjnych przez Polaków, lecz skala tego zjawiska jest trudna do oszacowania. Z dużym prawdopodobieństwem można zakładać, iż są to dziesiątki milionów euro.

6. Inwestycje Chorwacji w Polsce

W 2017 r. chorwackie inwestycje w Polsce wyniosły 42,9 mln EUR. Najważniejsze dotychczasowe chorwackie inwestycje w Polsce to inwestycje firmy farmaceutycznej Pliva (obecnie w składzie koncernu Teva) i producenta przetworów spożywczych Podravka, który jednak zamknął swój zakład w Kostrzyńsko-Słubickiej SSE uruchomiony w okresie przed akcesją Chorwacji do UE. W 2014 r. chorwacka grupa Orbico, specjalizująca się w dystrybucji artykułów FMCG, nabyła 70 proc. udziałów w spółce Navo Polska Grupa Dystrybucyjna oraz stała się większościowym udziałowcem w firmie Dtribev – spółce dystrybucyjnej Grupy Żywiec S.A.

7. Perspektywy rozwoju i współpracy

Słaba kondycja wielu sektorów chorwackiej gospodarki i niska zdolność konkurencyjna miejscowych producentów stwarza okazje rynkowe dla eksporterów z Polski, zwłaszcza że polska oferta charakteryzuje się dobrym stosunkiem ceny do jakości. Równocześnie Chorwacja jako kraj dysponuje znacznym potencjałem w postaci dobrej infrastruktury, wykształconych pracowników, dobrych warunków przyrodniczo-klimatycznych dla rozwoju rolnictwa, korzystnego położenia geograficznego, a także prawdopodobnie znacznych zasobów węglowodorów (gazu ziemnego i ropy naftowej). Należy się spodziewać, że dodatkowym silnym impulsem na rzecz dalszego rozwoju polsko-chorwackiej współpracy gospodarczej będzie w najbliższej przyszłości wyjątkowo dobry klimat polityczny w stosunkach dwustronnych i wspierana przez kierownictwa polityczne obu krajów koncepcja współpracy strategicznej w obszarze Trójmorza (Adriatyk-Bałtyk-Morze Czarne). Jej elementem ma być utworzenie systemu przesyłu gazu ziemnego północ-południe, który ma znacznie poprawić bezpieczeństwo energetyczne regionu. Przewidywany system interkonektorów gazowych ma umożliwić połączenie terminala LNG w Świnoujściu i planowanego chorwackiego terminala LNG na wyspie Krk. Przewiduje się również rozwój połączeń transportowych kolejowych i drogowych, co pozwoli wykorzystać port w Rijecie do transportu towarów do Europy Środkowej. Dodatkowym czynnikiem sprzyjającym rozwojowi współpracy gospodarczej z polskim biznesem jest bliskość kulturowa obu społeczeństw i brak jakichkolwiek negatywnych zaszłości w historii stosunków dwustronnych. Dodatkowo, Chorwacja może okazać się interesująca jako rynek umożliwiający polskim firmom ekspansję do pozostałych państw regionu Bałkanów Zachodnich.

8. Projekty współpracy polsko-chorwackiej:

- Gaz-System S.A. (właściciel Polskiego LNG S.A.) i Plinacro d.o.o. (państwowy właściciel firmy LNG Hrvatska d.o.o. - budowa terminalu LNG na wyspie Krk w Chorwacji). Firmy spotykają się i współpracują od kilku lat. Współpraca ta, jak i połączenie Gazoportu Świnoujście z przyszłym terminalem LNG Krk, ma charakter strategiczny.
- PKP Cargo i HŽ Cargo (państwowy kolejowy przewoźnik towarowy) - umowa o rozszerzeniu współpracy strategicznej w zakresie przewozów towarowych na obszar krajów regionu. Firmy mają już umowę o współpracy sprzed 3 lat i regularnie spotykają się. Nowa umowa powinna przybliżyć udział PKP Cargo w planowanej prywatyzacji HŽ Cargo.
- „Ptak” S.A. i chorwacka firma CBBS d.o.o. - współpraca w organizacji targów i wystaw oraz promocji na rynku chorwackim i krajów regionu Bałkanów Zachodnich w zakresie wystaw i targów.
- PLL LOT i Croatia Airlines - współpraca pomiędzy przewoźnikami powietrznymi. PLL LOT otworzył w 2017 roku codzienne połączenie Warszawa – Zagrzeb oraz sezonowe do Splitu i Zadaru. W 2018 r. uruchomił drugie codzienne połączenie do Zagrzebia i sezonowe do Puli oraz do Podgoricy w Czarnogórze (dojazd do Dubrownika). Dynamika i wielkość wymiany turystycznej polsko-chorwackiej wymagają głębszej współpracy naszych linii lotniczych.

MINISTERSTWO
PRZEDSIĘBIORCZOŚCI I TECHNOLOGII

- C.Hartwig Gdynia - Exportdrvo d.d. – współpraca w eksporcie i imporcie drewna.
- OT Logistics – Zarząd Portu Rijeka (Lučka uprava Rijeka). OT Logistics nabył 21% akcji i jest największym (po państwie chorwackim) udziałowcem operatora portu w Rijece, chorwackiej spółki Luka Rijeka d.d.

9. Ambasada Chorwacji w Rzeczypospolitej Polskiej

ul. Ignacego Krasickiego 25
00-559 Warszawa
tel. 22 844 23 93, 22 844 39 94
Fax: 0048-22-844 48 08
E-mail: croemb.warszawa@mvep.hr
Strona internetowa: www.pl.mvep.hr

Opracował:
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwa Przedsiębiorczości i Technologii
Kwiecień 2019 r.

Opracował:
Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej
Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii